

ผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจมารดาต่อความสามารถของมารดาในการดูแล
ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด

รุ่งนพันท์ เขียวสุประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

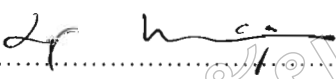
พฤษภาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

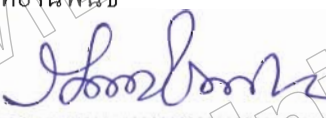
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ รุ่งนพรัตน์ เจียวสุประเสริฐ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

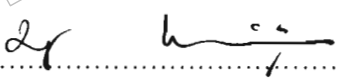

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. นุจรี ไชยมงคล)

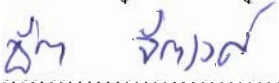

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยูนี พงศ์จตุรวิทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

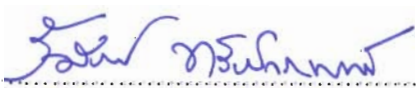

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. รัตนศิริ ทาโต)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นุจรี ไชยมงคล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยูนี พงศ์จตุรวิทย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา จันทวงศ์)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชนิกรธรณ์ ทรัพย์กระนนท์)

วันที่ 29 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2555

ทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำปีภาคต้น ปีการศึกษา 2554

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรีย์ ไชยมงคล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุณี พงศ์จตุรวิทย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน เอาใจใส่ และให้ความเมตตา ประรณาคีเสมอมา ส่งผลให้ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาการพยาบาลเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ได้ชักชวน ฝึกฝน ให้คำชี้แนะ และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ รวมถึงเพื่อน ๆ ในสาขาการพยาบาลเด็กทุกคนที่ให้กำลังใจจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด โรงพยาบาลชลบุรี และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในโรงพยาบาลชลบุรีทุกท่าน ที่ได้ให้ความกรุณา สนับสนุน และให้โอกาสผู้วิจัยในการเข้าไปทำวิทยานิพนธ์ในหน่วยงานครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณปิศา มารดา และครอบครัวที่ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ กลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ตั้งใจ มุ่งมั่นในการฝึกฝน ศึกษาเรียนรู้เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาแด่ บพการี บุรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านานนี้

รุ่งนพนันท์ เจียวสุประเสริฐ

52910019: สาขาวิชา: การพยาบาลเด็ก; พย.ม. (การพยาบาลเด็ก)

คำสำคัญ: โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ/ ความสามารถของมารดา/

ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก/ ห่อผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด

รุ่งนพนันท์ เขียวสุประเสริฐ: ผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจมารดาต่อความสามารถของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากในห่อผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด (EFFECTS OF THE MATERNAL EMPOWERMENT PROMOTION PROGRAM ON MATERNAL ABILITY TO CARE FOR VERY LOW BIRTH WEIGHT NEWBORN IN A NEWBORN INTENSIVE CARE UNIT) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: นุจิรี ไชยมงคล, Ph.D.,
ยุณี พงศ์จตุรวิทย์, Ph.D. 94 หน้า. ปี พ.ศ. 2555

การวิจัยก่อนการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อน-หลังการทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจมารดาต่อความสามารถของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากในห่อผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด กลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาของทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากที่เข้ารับการรักษาในห่อผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด โรงพยาบาลชลบุรี ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดจำนวน 14 คน เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม พ.ศ. 2554 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจมารดา คู่มือการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของมารดาและทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก และแบบสอบถามความสามารถของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก ซึ่งมีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .87 และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค เท่ากับ .90 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิสัย และทดสอบความแตกต่างของความสามารถในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกันด้วยการทดสอบ Wilcoxon Signed Rank Test ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ มารดามีความสามารถในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมากในห่อผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิดสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งคะแนนโดยรวม ($Z = 3.23, p < .001$) และทุกรายด้าน คือ ด้านการให้อาหาร ($Z = 3.08, p < .01$) ด้านการทำความสะอาดร่างกาย ($Z = 3.20, p < .001$) ด้านการจับถ่าย ($Z = 3.07, p < .01$) ด้านการนอนหลับ ($Z = 3.18, p < .001$) ด้านการปกป้องคุ้มครอง ($Z = 2.97, p < .01$) และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ ($Z = 3.07, p < .01$)

ผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลควรจัดกิจกรรมการเสริมสร้างพลังอำนาจให้มารดาที่มีทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก เพื่อให้มารดามีความสามารถในการดูแลทารกที่ได้รับการรักษาอยู่ในโรงพยาบาลและสามารถดูแลทารกต่อที่บ้านได้ ส่งผลให้ทารกมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการที่เหมาะสมต่อไป

52910019: MAJOR; PEDIATRIC NURSING; M.N.S. (PEDIATRIC NURSING)

KEYWORDS: MATERNAL EMPOWERMENT PROMOTION PROGRAM ON/

MATERNAL ABILITY/ VERY LOW BIRTH WEIGHT NEWBORN/ NEWBORN
INTENSIVE CARE UNIT

RUNGNOPPHANAN KEAWSUPRASERT: EFFECTS OF THE MATERNAL
EMPOWERMENT PROMOTION PROGRAM ON MATERNAL ABILITY TO CARE FOR VERY
LOW BIRTH WEIGHT NEWBORN IN A NEWBORN INTENSIVE CARE UNIT. ADVISORY
COMMITTEE: NUJJAREE CHAIMONGKOL, Ph.D., YUNEE PONGJATURAWIT, Ph.D. 94 P. 2012

The purpose of this pre-experimental one-group pretest-posttest research was to examine effects of maternal empowerment promotion program on maternal ability to care for very low birth weight newborns in a newborn intensive care unit (NICU). Fourteen mothers of very low birth weight newborns admitted in the Newborn Intensive Care Unit in Chonburi Hospital, Thailand, who met the inclusive criteria, were invited to participate in the program. Data were collected from May to October, 2011. Research instruments consisted of maternal empowerment promotion program, manual for very low birth weight newborn's care, the demographic questionnaire and the scale of maternal ability to care for a very low birth weight newborn. Content Validity Index and internal consistency reliability of the scale were .87 and .90, respectively. Data analyses included frequency, percent, mean, standard deviation, range and Wilcoxon signed rank test.

After participating in the maternal empowerment promotion program, the mothers had significantly greater than before participating in the program for both the total score ($Z = 3.23, p < .001$) and all its subscales. They were maternal ability to provide feeding ($Z = 3.08, p < .01$), general hygiene ($Z = 3.20, p < .001$), caring for excretion ($Z = 3.07, p < .01$), sleeping ($Z = 3.18, p < .001$), protection ($Z = 2.97, p < .01$), and promote development ($Z = 3.07, p < .01$).

These findings suggest that nurses should promote maternal empowerment, especially to mothers with a very low birth weight newborn, to enhance their ability to care for the newborn admitted in a hospital and continue caring it at home. As a result, the newborn could have appropriate growth and development.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยและทารกเกิดก่อนกำหนด.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	16
ความสามารถของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก.....	22
การเสริมสร้างพลังอำนาจมารดา.....	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	35
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	44
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล.....	44
ส่วนที่ 2 คะแนนความสามารถของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนัก น้อยมากในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด.....	47
ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบความสามารถของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิด น้ำหนักน้อยมากในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิดระหว่างก่อน และหลังได้รับ โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจมารดา.....	48
5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	51
อภิปรายผล.....	52
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	56
ข้อเสนอแนะ.....	56
บรรณานุกรม.....	58
ภาคผนวก.....	65
ภาคผนวก ก.....	66
ภาคผนวก ข.....	80
ภาคผนวก ค.....	85
ภาคผนวก ง.....	88
ภาคผนวก จ.....	92
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	94

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของข้อมูลส่วนบุคคล ของมารดาในกลุ่มตัวอย่าง.....	45
2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของข้อมูลส่วนบุคคล ทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก.....	46
3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความสามารถของมารดา ในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนักน้อยมาก ในระยะก่อนและหลังได้รับ โปรแกรมการเสริมสร้างพลังมารดา.....	48
4 ผลการเปรียบเทียบความสามารถของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดน้ำหนัก น้อยมากระหว่างก่อน และหลังได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ ด้วยสถิติ Wilcoxon Signed Ranks Test.....	49

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
2 รูปแบบการวิจัย.....	32
3 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง.....	42

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University